

Nemzetpolitikai összefoglaló

2014. 40. hét

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Áder János államfő látogatása a New Jersey-i magyar diaszpóránál

Köszönetet mondott szombaton Áder János köztársasági elnök a New Jersey állambeli Passaicban élő magyaroknak nyelvük és kultúrájuk megőrzéséért. Passaicban, ahol hajdan a főleg a helyi iparban elhelyezkedő magyarok lélekszáma az előző századforduló és az első világháború közötti időben érte el a mintegy 110 ezres csúcspontját, első alkalommal járt magyar államfő. Áder János a mintegy 250 fős hallgatósága előtt köszönetet mondott a tanároknak, akik évről évre szombatonként időt és energiát nem kímélve mindent megtettek azért, hogy az ifjú generáció számára a magyar szó továbbra is ugyanazt jelentse, mint Tamási Áronnak, aki szerint a magyarságot nemzetté a magyar szó tette. Köszönetet mondott a szülőknek, akik rendszeresen elviszik a gyermekeiket a magyar iskolákba, akár kétórányi útra lévő településekről is. Áder János köszönetet mondott a fiataloknak, akik megtanulnak magyarul, mert nagy a csábítás, hogy Amerikában csak az angolt használják. Az elnök megköszönte az egyházaknak és a cserkészletnek is az amerikai magyarság saját kultúrájának megőrzésében játszott szerepét. A találkozón a magyar közösség tagjai részéről egyebek között köszönetnyilvánítás hangzott el a Kőrösi Csoma Sándor Program ösztöndíjasai által az amerikai magyar közösségek érdekében immár második éve végzett munkájával kapcsolatban. Az elnök a találkozó előtt részt vett egy, a fennállásnak 110. évfordulóját ünneplő passaicai Szent István Római Katolikus Templomban Vas László plébános által celebrált misén, valamint Németh László iskolaigazgató és a helyettese, Kerekes Judit kalauzolásával a Szent István Hétfégy Magyar Iskolával és tanulóival ismerkedett.

Tabudöntögetést ígér kampányában Kelemen Hunor

Az erdélyi magyarok és a románok kapcsolatait feszélyező tabuk döntögetését vállalta az RMDSZ választási kampányának péntek esti nyitórendezvényén Kelemen Hunor, a szövetség államelnökjelöltje. A csíkszeredai Erőss Zsolt-sportcsarnokban román, magyar és székely himnusszal indított kampánynyitón Kelemen Hunor kijelentette, ha a románok és magyarok el tudják érni, hogy tabuk nélkül beszéljenek egymással, hogy ne mindig a hátsó szándékot kutassák a másokban, máris jó úton járnak. Az RMDSZ elnöke, államfőjelöltje fontosnak nevezte a szavak helyes használatát is. Úgy vélte, magyaroknak és románoknak is meg kell érteniük, hogy az autonómia nem az elszakadás szinonimája. Kijelentette, ha Románia elnökévé választanák, mindenekelőtt az emberek elnöke lenne. Úgy vélte, a többnemzetiségű Románia csak akkor lesz erős és tiszteletet kivívó, ha képes rendezni a többség és kisebbség viszonyát; ha a benne élő nemzeti közösségek nem érzik veszélyben nemzeti identitásukat. „Hiszem, hogy akkor lesz erős ez az ország, amikor ezt a kérdést úgy rendezik, hogy mi, magyarok legyünk elégedettek vele, és ne mások mondják, hogy példaértékűen megoldották a kisebbségi kérdést” – fogalmazott Kelemen Hunor. Úgy

vélte, Romániának érdemes visszatérnie gyökereihez: egy regionálisan szervezett, helyi autonómiákon alapuló államszervezethez. Kelemen Hunornak videóüzenetben kívánt sok sikert Bőjte Csaba ferences szerzetes és Joseph Daul, az Európai Néppárt elnöke. Romániában november 2-án tartják az elnökválasztás első fordulóját, a Központi Választási Iroda 14 jelölt jelentkezését fogadta el, köztük két magyar indulóét: az RMDSZ részéről Kelemen Hunor, az Erdélyi Magyar Néppárt színeiben Szilágyi Zsolt méretkezik meg a szavazáson. A közvélemény-kutatási adatok fényében a szociáldemokrata Victor Ponta miniszterelnöknek és az ellenzéki demokrata-liberálisok és nemzeti liberálisok által indított Klaus Johanninak, Nagyszeben polgármesterének van a legnagyobb esélye arra, hogy a második fordulóba jusson. A november 16-i voksoláson szoros eredmény várható, így akár a romániai magyarság szavazatai is döntőnek bizonyulhatnak Románia következő elnökének megválasztásában.

Kettős állampolgárság: folytatódik a küzdelem az igazságért

Ígéretet tettek a felvidéki magyar jogfosztottaknak, hogy nem fejezik be a harcot, ezért a szlovák alkotmánybíróság döntése után a további lépéseket fontolgatják - mondta Lomnici Zoltán. Az Emberi Méltóság Tanácsának elnöke elmondta, a kettős állampolgárság ügyében a szlovák alkotmánybíróság úgy döntött, hogy nem dönt, és ezt teszi a strasbourgi Emberi Jogok Európai Bírósága és a luxemburgi Európai Bíróság is. Lomnici szerint magyar szempontból azért nagyon nehéz a helyzet, mert az Európa Tanács és az Európai Unió nem tiltja, hogy egy állam kizárja a kettős állampolgárság lehetőségét. Szlovákiában azonban a helyzetet bonyolítja, hogy a kettős állampolgárságot kizáró jogszabályt a magyar honosítási törvényre válaszul hozták meg. A szlovák alaptörvény ugyanakkor kimondja, akarata ellenére senki sem vesztheti el a szlovák állampolgárságát. „Ha ez nem lenne benne az alaptörvényükben, akkor a magyarok egy szót sem szólhatnának” – tette hozzá Lomnici Zoltán. Csáky Pál, a Magyar Közösség Pártjának (MKP) EP-képviselője hangsúlyozta: méltatlanul hurcolják meg a felvidéki magyarokat, felháborító, ahogyan Szlovákia kezeli a kérdést, és az, hogy egy tisztázatlan státusú törvény alapján akarata ellenére megfosztják az embereket az állampolgárságuktól, jogi szempontból is számos kívánnivalót hagy maga után. Hozzátette: méltányolni kell, hogy öt szlovák alkotmánybíró ezúttal is arra voksolt, hogy a törvény és az alkotmány nincs összhangban egymással.

A szlovák alkotmánybíróság szeptember közepén utasította el az állampolgársági törvénnyel kapcsolatos beadványt eljárásjogi okokra hivatkozva. A szlovák állampolgársági törvény jelenlegi formáját 2010. május 26-án, Robert Fico első kormánya idején fogadták el válaszul a magyar parlamentnek a könnyített honosításról hozott aznapi döntésére. A 2010. július 17-én hatályba lépett törvény többek között kimondja: elveszíti szlovák állampolgárságát, aki egy másik ország állampolgárságát felveszi. A törvény értelmében az állampolgároknak kötelességük bejelenteni, ha más ország állampolgárságáért

folyamodnak, ennek elmulasztását 3319 eurós büntetéssel sújtják. Eddig közel 900-an vesztették el állampolgárságukat, ebből 55-en a magyar állampolgárság megszerzése miatt.

Önkormányzati választás: az MKP célja a négy évvel ezelőtti eredményének megismétlése

A négy évvel ezelőtti helyhatósági választáson elért eredményét szeretné megismételni a november 15-én sorra kerülő következő voksoláson a Magyar Közösség Pártja, amelynek vezetői szombaton Pozsonyban ismertették a választásokkal kapcsolatos célkitűzéseiket, a párt Országos Tanácsának ülése után. Az MKP nyilatkozatában hangsúlyozta, a párt számára külön jelentőséggel bír a kétnyelvűség alkalmazása, azaz a magyar nyelv használata, az identitás megőrzése, a magyar kultúra és hagyományok ápolása, a magyar tanítási nyelvű oktatási intézmények védelme. A párt Országos Tanácsa emlékeztetett, a Fico-kormány elhibázott döntései miatt országszerte veszélybe került több oktatási intézmény, így sok magyar tanítási nyelvű kisiskola jövője. Az MKP ezért is fontosnak tartja, hogy jelöltjei sikeresen szerepeljenek az önkormányzati választáson, hiszen képviselői útján az etnikai párt hatékonyabban tudja megakadályozni ezen intézmények megszüntetését. Az MKP 445 településen állít jelöltek, az érintett települések közel háromnegyedében polgármesterjelöltjei is vannak, ami hasonló szám, mint négy évvel korábban. „Nyíltan hirdetjük, hogy célunk: Dél-Szlovákiában minél több településnek legyen magyar polgármestere, hiszen a kétnyelvűség alkalmazását, a magyar (jellegű) intézmények működését leginkább így tudjuk biztosítani” – szögezték le hozzátéve: az MKP Országos Tanácsa bíz benne, hogy a választók a helyi önkormányzati választásokon nagy számban jelennek meg, s olyan jelöltekre adják le szavazataikat, akik garanciát jelentenek szülőföldünk és magyarságunk hiteles és hatékony érdekképviselőre. „Hozni akarjuk a négy évvel ezelőtti eredményt” - mondta Berényi József a jelölések ismertetését követően. Rámutatott: 27 településen az MKP polgármesterjelöltje ellenjelölt nélkül indul, ami gyakorlatilag már megszerzett pozíciókat jelent. Ilyen település Somorja is – emelte ki Berényi, hozzátéve, hogy ez a Most-Híd elnökének, Bugár Bélának a lakóhelye is. Az MKP és a Most-Híd mintegy kéttucat településen tudott közös jelöltekben megegyezni, köztük a kulcsfontosságúnak tekinthető Révkomáromban, ahol közös polgármesterjelöltet is indítanak. A polgármesteri székért az MKP 205 településen önálló jelöltet indít, 34 településen jelöltje koalícióban indul, 27 településen koalíció keretében más párt jelöltjét támogatja, 70 esetben pedig független jelöltet támogat. Az MKP a négy évvel ezelőtti helyhatósági választásokon 129 településen tudta megszerezni a polgármesteri posztot és összesen közel kétezer önkormányzati képviselője lett. Ez a szlovákiai pártok közti összehasonlításban a negyedik legjobb eredmény volt.

Nemzeti tanácsi választások: Két magyar párt adta le jelöltlistáját

Az október 26-án tartandó szerbiai nemzeti tanácsi választásokra eddig két magyar párt adta le választási listáját: a Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) és a Vajdasági Magyarok Demokratikus Közössége (VMDK). A négy évvel ezelőtti nemzeti tanácsi választásokon, amelyen először választották meg közvetlenül a magyar kulturális autonómia fő szervét, a VMSZ mellett a Magyar Polgári Szövetség (MPSZ) és a Magyar Remény Mozgalom (MRM), illetve szerb pártok is állítottak választási listát és szereztek mandátumot a Magyar Nemzeti Tanácsban. A 2010-ben jelöltek állító magyar pártok közül idén csak a VMSZ méretteti meg magát; az MPSZ nem indul a választáson, mert a párt vezetősége megkérdőjelezi a Magyar Nemzeti Tanács létjogosultságát, az MRM pedig határozatlan időre felfüggesztette politikai tevékenységét. A többi magyar párt, a Vajdasági Magyar Demokrata Párt (VMDP) és a Magyar Egység Párt (MEP) szintén nem állít jelöltlistát a nemzeti tanácsi választáson, és egyelőre a 2010-ben induló szerb pártok sem jelentették be listaállítási szándékukat, de az induláshoz szükséges támogató aláírásokat még október 10-ig lehetőségük van leadni. A nemzeti tanácsi választás nagy esélyese a VMSZ, amely 2010-ben is meggyőző fölényrel nyerte a voksolást. A VMSZ választási listája idén is a Magyar Összefogás nevet viseli, és a négy évvel ezelőtti listához hasonlóan a párt jelöltjei mellett a történelmi egyházak, valamint a vajdasági magyar oktatási, kulturális és civil élet jeles képviselői is helyet kaptak. A VMSZ listáját Hajnal Jenő, a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet igazgatója vezeti, így ő a párt elnökjelöltje a nemzeti tanácsi választáson. A VMDK elnöke, Csonka Áron a párt indulását a nemzeti tanácsi választáson azzal magyarázta, hogy a nemzeti tanácsokról szóló törvény négy éve még nem volt elfogadható, az idei módosítás után viszont pontosabbá, ezáltal elfogadhatóbbá vált, így most már a VMDK része kíván lenni a Magyar Nemzeti Tanácsnak. A VMDK listáját Tari István, a párt alelnöke vezeti. Szerbiában a 2009-ben elfogadott nemzeti tanácsi törvény tette lehetővé, hogy az országban élő nemzeti kisebbségek – közvetve vagy közvetlenül – megválaszthatják saját országos önkormányzatukat, a nemzeti tanácsokat. A nemzeti tanácsi választásokon való részvételhez a szavazásra jogosultaknak külön kisebbségi választói névjegyzékre kell feliratkozniuk, közvetlen választást akkor lehet tartani, ha az adott nemzeti kisebbség 40 százaléka feliratkozott erre a névjegyzékre. A magyar kisebbség 2010-hez hasonlóan idén is közvetlen szavazáson választhatja meg az új összetételű Magyar Nemzeti Tanácsot.

Magyar kormányfői látogatás Kárpátalján

Kárpátaljára látogatott Orbán Viktor magyar miniszterelnök, ahol részt vett a beregszászi II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola tanévnyitó ünnepségén. Orbán Viktort beregszászi útjára elkísérte Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, Potápi Árpád János, a Miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkára, valamint Németh Zsolt, az Országgyűlés Külügyi Bizottságának elnöke. A beregszászi református templomban megtartott ünnepségen Orbán Viktor miniszterelnök beszédében rámutatott: a beregszászi főiskolának a tanévnyitón megjelent hallgatói bizonyítják, hogy az intézménynek nemcsak múltja és jelene, hanem reményteli jövője is van. Orbán Viktor emlékeztetett, hogy 2013 tavaszán együttműködési megállapodást kötött a magyar kormány és a beregszászi főiskola, melynek köszönhetően befejeződhetett az oktatási intézmény felújítása. A kormányfő jelezte, hogy a magyar nemzetstratégián belül a legtöbb pénzt az anyanyelvű oktatásra fordítják, a magyar adófizetők pénzéből egyetemeket, főiskolákat tartanak fenn szerte a Kárpát-medencében, az iskolarendszer minden szintjén elősegítik az anyanyelvű oktatást és nevelést. Örömeinek adott hangot, amiért 2010 után sikerült úgy megerősíteni a magyar gazdaságot, hogy jelentős összegekkel járulhattak hozzá a Rákóczi-főiskola rendbetételéhez és fejlesztéséhez. „Idén tavasszal további összegeket irányoztunk elő a kárpátaljai magyar intézmények korszerűsítésére, a történelmi egyházak intézményfejlesztésére is. Jó látni, hogy önök felelősen sáfárkodnak a tálentummal” – tette hozzá. Orosz Ildikó, a Rákóczi-főiskola elnöke emlékeztetett: mérföldkő volt az oktatási intézmény életében az a mintegy másfél évvel ezelőtti nap, amikor Orbán Viktor miniszterelnök Beregszászban aláírta a partnerségi megállapodást a főiskola és a magyar kormány között, megerősítve ezzel, hogy a helyi magyarság számíthat és támaszkodhat az anyaországra. Az azóta eltelt másfél év alatt az intézmény annyit fejlődött, mint fennállásának korábbi másfél évtizede során soha – hangsúlyozta Orosz Ildikó. A félmilliárd forintos támogatásnak köszönhetően egyebek mellett új szárnyal bővült az intézmény, ami a Felsőfokú Szakképzési Intézetnek ad otthont. Az intézmény vezetője jelezte, a magyar állam támogatása nélkül nemhogy fejlődni, működni sem lett volna képes az intézmény az elmúlt években. „Aki a jövőre gondol, az iskolákat épít. Örülök, hogy ebben a rendkívül nehéz időszakban abból az alkalomból jöttünk össze ilyen számosan, hogy egy új képzési formát hozzunk létre. Ez előremutató, azt jelzi, hogy a kárpátaljai magyarság bízik jövőjében, s az anyaország is bízik abban, hogy a kárpátaljai magyarságnak van jövője szülőföldjén” – mondta köszöntőjében Brenzovics László, a Kárpátaljai Magyar Főiskolaért Jótékonysági Alapítvány elnöke. A szónok köszönetet fejezte ki Orbán Viktornak és a magyar kormánynak, amiért támogatást nyújtottak a jövőbemutató kárpátaljai projektek megvalósításához, melyek hozzájárulhatnak a kárpátaljai magyarság lehetőségeinek bővüléséhez.

A tanévnyitón átadták a beregszászi főiskola által alapított Rákóczi-díjakat, amelyeket ezentúl évente ítélnek oda egy-egy kárpátaljai, illetve anyaországi vagy külföldi személynek az önálló kárpátaljai magyar felsőoktatás megteremtéséhez és a II. Rákóczi Ferenc

MINISZTERELNÖKSÉG
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG
STRATÉGIAI TERVEZŐ ÉS TÁJÉKOZTATÁSI FŐOSZTÁLY

Kárpátaljai Magyar Főiskola megmaradásához való hozzájárulásért. A díjat elsőként Orbán Viktor, Magyarország miniszterelnöke és Brenzovics László, a Kárpátaljai Magyar Főiskoláért Jótékonyági Alapítvány elnöke vehette át.

